

3 **Мирослава Лендель:**
жити за принципами
СТОР.

4 **Викладачі альма-матер**
на позиціях!
СТОР.

7 **Прогулянка**
спокійною війною
СТОР.

Затаїти в... 17 і **жити** в 94: Іван Коршинський

Пам'ятаємо жертв політичних репресій

Скромна кімната. На стінах першими в око впадають ікони. Багато квітів. На столі книжка «Про незабутнє», сусідство якій забезпечують щойно зняті з очей окуляри. Іван Коршинський гортав свою працю, а радше — частину біографії, що ніколи не зітреться з пам'яті. Засуджений за Україну! Переконавання змусили стати політв'язнем лікаря за фахом, студента й згодом доцента медичного факультету Ужгородського університету. 15 травня (у День пам'яті жертв політичних репресій) мені вдалося навідати людину, котрій за три тижні виповниться 94 роки.

Нещодавно переніс три віруси, та його сила духу здолала все. Юнаком брав участь у підпільному русі опору більшовицькому тоталітаризму. За це в 1945 році заарештували. Проте Іван

Юрійович ні в чому не зізнався. «Удалося мені затаїти. Я нічого не визнав, справа дійшла до того, що передають у суд. Однак мене з документом, що не було підстав судити, випустили. Я спершу думав: випустили, бо немає матеріалів. Але ні! Виявилось, для того, щоб мої друзі «пішли» на мене. А я це зрозумів теж. І попередив усіх. Проте, на жаль, знайшовся один провокатор і завербував їх. Усіх теж засудили», — згадує про перший арешт І.Коршинський. Його, тоді 17-літнього, відправили до Хуста. А далі... краще з уст співрозмовника. «Важко було. Три дні тримали в Хусті. Там дуже мучили, щоб зізнався. Згодом перевели до Ужгорода. Кинули одного в карцер. Я так просидів сам п'ять тижнів. Причому з дому ніяких передач. Згодом перевели, уже був разом з іншими. Третнього верес-

ня випустили», — розповідає політв'язень. І то лише маленька й дуже коротка версія того, що довелося пережити.

У 1948 році — другий арешт. Засудили до десяти літ ув'язнення за «контрреволюційну агітацію і пропаганду». Термін відбував у таборі особливого режиму в Карагандинській області Казахської РСР. У 1955-ому звільнили. А поміж арештами було навчання в УжДУ, за кордоном, потім поновлення в нашуо виші. Закінчив медфак у 1961 р. Згодом і працював в альма-матер. Історія цього діяча, сповнена нелюдських знущань та поневірянь за політичні погляди, викладена в книжці «Про незабутнє». Наш земляк вистояв попри все.

У День пам'яті жертв політичних репресій до Івана Юрійовича завітало керівництво обласної військової адмі-

ністрації, аби поспілкуватися та символічно віддати шану за подвиги.

І.Коршинський боровся за незалежну Україну. А сьогодні вся наша держава продовжує це робити в протистоянні з окупантом задля майбутнього, виконаного ще попередніми поколіннями відважних і непереможних. Той шлях проторували й такі постаті, як Іван Юрійович. Він має чимало нагород, заслуг (до слова, був народним депутатом України, є заслуженим лікарем України, головою Закарпатської крайової організації політичних в'язнів і репресованих, почесним громадянином Ужгорода), однак завжди потрібними залишаються звичайна увага, вдячність та знання подібних сторінок історії...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

УжНУ в «The University Impact Rankings 2022»!

Відомий британський щотижневий журнал «Times Higher Education», що спеціалізується на питаннях вищої освіти, опублікував рейтинг «The University Impact Rankings 2022». Це результати глобального дослідження фахівців, яке вказує на рівень кращих університетів світового значення за версією названого видання.

Для формування рейтингу дослідники врахували всі основні досягнення вишів та 17 завдань сталого розвитку, визначених ООН. Серед них: подолання бідності, забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей жінок та дівчат, сприяння поступальному, всеохоплювальному економічному прогресу, повній і продуктивній

зайнятості та гідній праці для всіх тощо. Загалом представлено 1406 ЗВО зі 106 країн світу, із-поміж яких тільки 26 вишів України.

УжНУ посів 801–1000 місця та отримав 50,9 бала. Порівняймо: у 2021 році мав 1001 позицію та значно меншу кількість балів – 36,4. Крім того, нині за окремими позиціями ввійшов до списку 20–40 % кращих вишів світу, зок-

рема в категорії миру та справедливості посів 201–300 позиції, а також очолив список класу міцного здоров'я та благополуччя – відповідно 401–600 місця.

Методологія рейтингу «The University Impact Rankings» базується на повному аналізі діяльності університетів щодо досягнення мети сталого розвитку. А підсумковий бал у загальному

рейтингу розраховують шляхом додавання балів за наукові дослідження сталого розвитку, вплив ЗВО на суспільство, соціально орієнтовні програми закладів вищої освіти, управління ресурсами, партнерство тощо.

Мирослав ЛИСОВИЧ,
студент
відділення журналістики.

Звіти від книгозбірні та правників

Ужгородський національний університет продовжує працювати в умовах повномасштабної війни й дивиться в напрямку перемоги. Під час чергового засідання члени вченої ради заслухали доповіді директорки наукової бібліотеки Марії Медведь та декана юридичного факультету Ярослава Лазура.

Ішлося про досвід роботи книгозбірні в 2021 році, зокрема комунікативне перезавантаження в період карантинних обмежень. За словами М.Медведь, бібліотека весь час надавала послуги в дистанційному режимі.

«Нову стратегію роботи ми назвали комунікативним перезавантаженням. Передусім переглянули наявні видання (або електронні аналоги) у книгозбірні через електронний каталог, де відображено покликання на відповідний формат навчальної літератури», – зауважила Марія Миколаївна.

Користувачі отримували довідки чи консультації в чаті, телефоном, електронною поштою, на сторінці в соцмережі.

Своєю чергою, Я.Лазур під час звіту про роботу юрфаку зазначив, що об'єднання в 2015 році правничих факультетів УжНУ зумовило певні виклики. Зокрема, завершили реорганізацію кафедр (із дев'яти до семи), усунули дублювання науково-освітнього профілю між кафедрами, здійснили аудит кадрового забезпечення навчального процесу та вжили заходів для приведення штату кафедр у відповідність до спеціалізації викладачів та навчальних дисциплін.

«До того ж частково оптимізовано (шляхом ліквідації) систему наукових структурних підрозділів «на громадських засадах», проводиться подальший аудит їхньої діяльності з метою визначення ефективності, об'єд-

нано в один підрозділ обидві юридичні клініки та криміналістичні лабораторії, створено структурні підрозділи, орієнтовані на прикладну повсякденну діяльність», – резюмував декан.

Рішенням головного колегіального органу наукової роботи професора кафедри цивільного права та процесу Віктора Заборовського «Правовий статус адвоката в умовах становлення громадянського суспільства та правової держави в Україні» висунули для участі в конкурсі на здобуття премії Президента України для молодих учених 2022 року.

Традиційно вчена рада розглянула атестаційні й конкурсні справи, проголосувала за зміну наукових керівників та дозвіл на наукове керівництво, уточнила теми досліджень.

Ольга БРАЙЛЯН,
магістерка журналістики.

День музеїв і УжНУ

Щороку 18 травня відзначаємо Міжнародний день музеїв. За інформацією Укрінформу, понад два десятки закладів в Україні постраждали через обстріли окупантів і не можуть приймати відвідувачів. Проте музеї у відносно спокійних регіонах відновлюють роботу. Як відомо, на базі УжНУ їх є чотири.

Археологічний музей УжНУ створений 9 березня 2009 року. Тут можна ознайомитися з виставкою пам'яток, здобутих під час щорічних археологічних експедицій університету.

Ботанічний сад УжНУ було засновано ще 1945 року, 28 листопада. Він є науково-дослідною базою біологічного факультету. На території саду висаджені представники флори з майже всіх континентів, а колекція рослин становить 2500 таксонів.

Зоологічний музей УжНУ розпочав діяльність у грудні 1945 р. Є справжнім скарбом Закарпатської області. У його стінах зберігаються великі виставкові

колекції звірів, птахів, риб та комах. На експозиції можна знайти екземпляри істот, які занесені до Червоної книги України.

Музей історії УжНУ поновив свою роботу 7 лютого 2013 року. Метою діяльності є висвітлення здобутків вищої освіти на Закарпатті, починаючи від 1613–1615 рр. до нашого часу.

Кожен музей є осередком культурної спадщини. Головна мета – зберегти досвід минулих поколінь та показати розвиток суспільства в різноманітних сферах життя. Тож варто відвідувати музеї, аби розширити кругозір, краще ознайомитися з науками; дізнатися історію. Як казав Максим Рильський: «Хто не знає свого минулого, той не вартий майбутнього».

Докладну інформацію про музеї та графік роботи можна знайти на сайті університету.
Кароліна СЕМЕНИХІНА,
студентка
відділення журналістики
(заочна форма навчання).

Психологи запрошують!

Кафедра психології здійснює підготовку фахівців спеціальності «053 Психологія» за такими освітніми програмами:

1. Освітньо-професійна програма «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «053 Психологія» галузі знань «05 Соціальні та поведінкові науки». Кваліфікація: магістр психології.

Тривалість навчання: 1 рік 4 місяці (денна та заочна форми навчання).

Ця професія – професія майбутнього! Дипломовані психологи можуть працювати за такими напрямками:

– освітня сфера – дитсадки, школи, коледжі, університети;

– науково-дослідна робота;

– охорона здоров'я, медичні заклади;

– комерційні організації, корпорації;

– військові організації;

– соціальні служби;

– приватна практика психологічного консультування та психотерапії.

І це далеко не весь список сфери застосування знань і навичок фахівців із психології. Якщо ви готові вчитися й хочете кваліфіковано допомагати людям у складних життєвих ситуаціях, постійно пізнавати себе, інших та світ, самовдосконалюватися, розвиватися, особистісно зростати, то ця професія саме для вас!

Допомогти постраждалим

У нашому місті з участю представників Національної академії правових наук України та Ужгородського національного університету запрацював Центр правової підтримки осіб, котрі постраждали внаслідок військового вторгнення. Про це йшлося на черговому засіданні Ужгородського пресклубу.

Зокрема, Ярослав Лазур, декан юридичного факультету УжНУ, розповів, що до роботи залучають колег з усієї України. Центр працює в режимі кол-центру, консультує через електронну пошту та очно. Переселенці можуть отримати фахову відповідь на потрібні питання. Є необхідність інформувати про зміни в законодавстві в умовах воєнного часу. Із цією метою започатковано проведення тематичних семінарів. Центр також допомагає з фіксацією процесу майнових збитків, надає консультації громадянам при

виїзді за кордон. Ще один напрям роботи – комунікація з підприємцями, котрі хочуть перевезти свої виробничі потужності на Закарпаття. Щодня приймають 20–30 запитів, іноді доходить і до 70.

Марія Менджул, заступниця декана юрфаку, докладніше зупинилася на тематичних правових семінарах. Зокрема, йшлося про оформлення гуманітарної допомоги, зміни в трудовому, митному, податковому законодавстві, особливості правового статусу переселенців за кордоном.

Своєю чергою, Наталія Петрецька, координатор роботи Центру, розповіла про створений сайт. Його можна знайти за покликанням: crkuzhnu.com.ua. Тел. кол-центру: +380984259949.

За інформацією Ужгородського пресклубу підготувала Олександра НЕМЕШ,
магістрантка
відділення журналістики
(заочна форма навчання).

Навчаючись для потреб надзвичайного...

У залі вченої ради ректорату УжНУ провели навчання правил поведінки в надзвичайних ситуаціях. Зважаючи на останні події, ймовірність натрапити на вибухонебезпечні предмети зростає. Тож як правильно діяти в таких випадках – розповідали фахівці-піротехніки.

Основна мета заходу, за словами організатора Павла Мулеси, заступника декана факультету математики та цифрових технологій, було спростити всім закладам освіти виконання наказу міністерства «Про ознайомлення працівників та

учнів з інформацією про вибухонебезпечні знахідки».

«На всі факультети розіслали наказ. Кожен заступник декана з виховної роботи мав якимось відреагувати. Можна було в гугл міті зібрати декілька студентів, коротко сказати, що в стані війни можна будь-де наготовхнутися на вибухонебезпечні предмети й дати дві основні поради: не торкати; дзвонити в поліцію або в ДСНС. А згодом відзвітуватися керівництву: «Проведено відповідні бесіди зі студентами». Проте вирішив таки масштабувати цю подію «в онлайн», щоб

було простіше й доступніше. Навіть зараз можна переглянути за покликанням [youtube.com/watch?v=WulojOBldU](https://www.youtube.com/watch?v=WulojOBldU).

П.Мулеса згадує, що заступникам деканів із виховної роботи часто надходять подібні накази за різними темами: запобігання алкоголізму, наркоманії, дитячій злочинності тощо. Тому досвід організації таких заходів – не перший. Одна з попередніх подій – День безпечного Інтернету. Представниця поліції Ольга Мартин (відповідальна за роботу із закладами освіти Закарпаття) розповідала про кібербулінг.

«Цього разу знову ж зателефонував О.Мартин. Вона порекомендувала звернутися до колеги з ДСНС Наталії Батир. Однак потрібно було писати відповідний лист-запрошення від УжНУ, тому до організації процесу долучилося багато осіб. Лист-запрошення підписав проректор Ігор Король. Допомогали з організацією інформації про подію відділ гуманітарно-виховної роботи. Зал забронювала помічниця ректора Крістіна Товт. Мій аспірант Іван Вовчок зробив рекламу (візуалізацію) події. За онлайнтранс-

ляцію, техпідтримку відповідав працівник ЦІТ Сергій Банга. Ну й звісно, ж сам лектор – начальник групи піротехнічних робіт ДСНС Закарпаття Сергій Шелаєнко. Навіть Галина Ярцева, голова Руху підтримки закарпатських військових, Михайло Шеверя, заступник директора департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської ОВА, долучилися. Допомогли поширити інформацію про подію, тому що тематика в час війни дійсно актуальна».

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Жити за принципами, або Дивитися інтризі життя в обличчя

Штрихи до портрета Мирослави Лендьел

Здається, сама дата народження (21 травня) дала їй ту енергію, яка потім допомагатиме долі обертати ротор із потрібною швидкістю й періодичністю. Утім, у дитинстві не механізми визначали світоглядні засади нині відомої науковиці, викладачки, проректорки УжНУ з науково-педагогічної роботи Мирослави Лендьел (про неї далі мова), а особливості життя в сім'ї ужгородських лікарів. Зокрема, пам'ятає, як тата-хірурга часто турбували вдома за допомогою стаціонарного телефону (це вам не з «мобільником» сьогодні!). І доводилося бігти до лікарні — присяга Гіппократа в дії! Однак продовжити медичну династію батьків не вдалося: доля підготувала інший шлях.

Не склалося й із дитинством у вигляді епіграмського «прошла зима, настало лето. Спасиба партия за это!» Тоді в найзахіднішому обласному центрі України не всі марили комуністичними ідеалами. Мирослава Олександрівна навчалася у відомій «першій» школі. Педагоги, серед яких домінували вчителі англійської, модно зодягнені, під впливом фільмів про життя в інших країнах доволі скептично ставилися до райдужного майбутнього СРСР, мали можливість знати, думати. Це передавалося учням. У 1988 році, коли потужно задули вітри Перебудови, у «першій» школі вирішили оцінити діяльність комсомольської організації на «незадовільно». На цих зборах була присутня представниця міському комсомолу. Шуму тоді нарobili! Але таким стало рішення школярів. І директор їх підтримав. А ще на зміну радянським цінностям прихилили демократичні завдяки телебаченню сусідніх країн. Під цим ось сумарним впливом у ті часи старшокласницю М.Лендьел почала серйозно цікавити історія. З'явилася багато матеріалів про сталінізм, злочини в добу тоталітаризму, голодомор. Правда ніяк не вкладалися в канву багатьох журналів і старих підручників.

Поступово професійний вибір набував конкретних обрисів. Хоч, до прикладу, добре знала алгебру, та зупинилася на історії. Спочатку навіть виникло внутрішнє переконання щодо міжнародної журналістики. Планувала їхати до столичного вишу. Але якось познайомилася з тамтешнім викладачем, коли відпочивала в санаторії. Після розмови зрозуміла: стати студентом у Києві в найпрестижнішому ЗВО практично нереально без відповідного походження та зв'язків. Тому замість журавля в небі обрала синицю в руках, яка насправді виявилася долею — зупинила вибір на історії у відповідному підрозділі факультету УжДУ в рідному місті. Але ніколи не жалувала й вважає, що це рішення є одним із найправильніших у житті. То саме були зламні 1989–1994 роки. Вступила в радянський період, а завершила навчатися вже в незалежній Україні. На Закарпатті влаштовували неформальні акції протесту щодо заборони функціонування Пістрялівської РЛС, виникали осередки Народного руху. Довкола вивувало бурхливе, дискусійне, по-справжньому живе життя. Світогляд Мирослави Олександрівни формувалася під впливом викладачів із прогресивним баченням. Вони дозволяли студенткам щиро висловлювати позиції. Як і в середній школі, не нав'язували поглядів. Цей дух, пов'язаний із

неминучим зіткненням національно-патріотичних почуттів та комуністичних принципів, настояний ще й на становленні ринкових відносин, усередині нуртує досі. М.Лендьел пригадує, як по п'ятницях в університеті хлопці йшли на військову підготовку, а дівчата тримали курс на міський речовий ринок, що тоді облюбував для себе доволі невластиве місце — стадіон «Авангард». Так, так! Пробували себе в бізнесовій стихії! Та все ж дедалі більше подобалася наукова робота. Вибір, щоправда, виявився не з кращих: молода країна ще тільки шукала міцне економічне підґрунтя. Зарплати доцентів, професорів були невеликими. І все ж зупинила вибір на аспірантурі. Просто вирішила займатися тим, що на той час уміла найкраще та що приносило моральну втіху.

...Нова життєва інтрига після бурхливого студентського періоду в житті. У полі дослідницької уваги постали історія Закарпаття, проблема вивчення США. Вибір конкретного тематичного пріоритету сформувався якось сам собою з урахуванням володіння англійською мовою: політичний розвиток української діаспори США в післявоєнний час. Вивчала, як українські організації співпрацювали з владою Сполучених Штатів Америки щодо визнання права України на незалежність від СРСР, як це на історичній основі сприяло досягненню такого статусу в 1991-ому. Десь допоміг випадок. Минав 1995 рік. Матеріали опрацьовувала в бібліотеках рідного вишу, різних академічних установ, у національній книгозбірці України імені В.І.Вернадського. Та джерел бракувало. Напрошувалася поїздка до США. Тоді це видавалося нереальним. І ось той випадок долі!.. Якось дізналася, що УжДУ почав співпрацю з університетом штату Джорджія. Оголошили конкурс на стажування за океан. Вимога — написати есе. Іноземною мовою. Інтернету ще не було. Із-поміж 10 претендентів обрали двох аспіранток. Однією з них стала Мирослава Олександрівна — добре знала англійську та мала незашорений погляд.

Життя за океаном теж видалося насиченим. Увесь день працювала за програмою стажування, а ввечері збирала матеріали для дисертації. Додому везла три короби матеріалів. На митниці навіть цікавилися, чи, бува, не контрабанда! Додому повернулася ще й із «відкоригованим» світоглядом. В Америці побачила новий цікавий світ, інше суспільство. Це не була імперія зла, якою лякали в часи Радянського Союзу. Водночас затишніше почувалася в Європі. У душі зміцнювалося відчуття вільного вибору. У не-

залежній Україні, яка тільки ставала на міцні демократичні ноги, намагалася побачити можливості свого розвитку, повірити в себе, що це можливо...

У 1998-ому на історичному факультеті завершила дисертацію. Не було вільних посад. Але знову допоміг випадок. Науковий опонент Василь Худанич запропонував працювати на тоді ще «молодій» кафедрі політології. Представив завідувачеві Володимиру Боднару. М.Лендьел відчула нову інтригу університетського життя: спробувати себе в новій на той для України науці. Відкривалися інші перспективи. Їх відчувала й вирішила скористатися поворотом долі. Тим паче, що зі Сполучених Штатів привезла чимало фахових підручників, яких бракувало вдома. Виклик прийнято. Потрапила в чоловічий (за винятком методистки) колектив кафедри. Це вже тепер гендерна рівність у підрозділі! А тоді перевага за кількістю однієї статі вважалася нормальною. Утім, переконалася в домінанті життєвої істини: будь-де, у будь-чому перемагають професіонали. Незалежно від статі. І з ними чудово можна співпрацювати. Та все ж згодом, коли стала проректоркою, долучилася до розробки планів заходів із гендерної рівності в УжНУ.

До речі, проректорство — новий період у житті, що розпочався в 2013 році. А до цього поступово інтегрувалася в буденний ритм свого підрозділу. Пройшла всі шаблі зростання. Постійно пропонували щось інше — дисципліни, завдання, від яких ніколи не відмовлялася. Лише на четвертий рік викладацької діяльності отримала повну ставку. І йшла до посади доцента. Уважає, то був «правильний у часі хід». Скептично ставиться до людей, котрі хочуть здобути одразу все. Потрібно пройти сходинку за сходинкою, аби потім успішно керувати різними процесами. А вони продовжували бити гейзером у насичених університетських буднях...

У 2003 році рідна кафедра успішно пододала першу акредитацію. Із зауваг тоді серйозною фактично була єдина: немає доктора політичних наук. Отож хтось мав іти в докторантуру. Саме прочитала оголошення в Інтернеті, що в «Києво-могилянці» оголошують набір. Нікого в столиці не знала, але пройшла співбесіду, подала проспект дослідження, і за два тижні зарахували. А дисертацію «Місцева демократія в країнах Центральної Європи» захищала вже у Львівському університеті. Серед еліти кращих політологів України. Після цієї значущої для себе події вважала, що в житті вже

нічого не може бути страшним. Відтак вирішила трохи відпочити, поставити життя на паузу. Але не сталося так, як гадалося! У 2014 році сформувався наступний виклик... проректорства. Ця посада — точно не те, чого прагнула Мирослава Олександрівна в університеті. На той час М.Лендьел в УжНУ — єдина докторка політичних наук. Отож довірили очолити кафедру політології і державного управління. А відтак знову довелось дивитися інтризі життя в обличчя: ректор Володимир Смоланка запропонував стати заступницею.

Пропозиція була несподіваною, але Мирослава Олександрівна мала ідеї щодо змін життя в університеті. До того ж коли стажувалася, збагатилась різними зв'язками, співпрацювала з багатьма міжнародними організаціями. Уявляла, як можна активізувати міжнародну діяльність вишу. Володимир Іванович погодився з баченням своєї нової колеги. Отож почала планувати життя по-новому. До речі, за американським принципом, 20 відсотків роботи — її планування. Тут теж знадобився заокеанський досвід: не переносити на наступний день те, що можна зробити сьогодні. І обов'язково планувати. А ще успіх залежить від уміння без бюрократичних зволікань приймати рішення, розташувати до себе чудовий колектив однодумців. А він таким буде, якщо колегам давати автономію, простір у праці. Це також допомагає вивільнити час для вирішення стратегічних завдань. Зрештою, і власне науку. Адже її теж потрібно «рухати». Щоправда, удається переважно у вихідні. Відповідно майже не лишається хвилинок на хобі, сім'ю. Але багато що вдається й тут організувати. Із тією ж свободою в прийнятті рішень. Ось і з донькою так. Їй важливий погляд батьків. Однак повинна сама приймати рішення. До речі, Настя і танцює, і вивчає мови, і навчається. Як мама, займається тим, що зараз виходить найкраще.

Головне ж у сім'ї для М.Лендьел — не змішувати родинне життя з роботою, не переносити настроїв з одного на інше. А подорожі Україною та до європейських країн, прогулянки рідним містом, зустрічі з близькими

людьми, спостереження за природою, добірне художнє слово за прочитанням, зрештою, просте стеження за тим, як між собою «воюють» домашні улюбленці кіт та собака — те, що тонізує, додає сил для насиченого робочого графіка. У ньому Мирослава Олександрівна намагається не порушувати моральних принципів. Для неї є чужими, такими, що викликають відразу, «незаконні речі», можливість скористатися слабкістю людини або образити, принизити її. Бачить потребу в комунікації, але після 21:00 відповідатиме лише певному колові колег. Коли важко приймати якесь рішення, бере час на роздуми, перемикається на інший вид діяльності. Розуміє: усе неможливо встигнути. Але це не означає, що й не потрібно нічого робити! Сонце та місяць світять однаково кожному. Потрібно лише вибрати, що має світити, коли, де і як. Важливо також цінувати кращі риси, добросовісність, гумор, те, завдяки чому люди успішні. Ось із таким сплетінням думок, рішень, дій Мирослава Олександрівна й підійшла до свого ювілею. У непростий час.

Спочатку, здавалося, найскладнішими є ковід, робота онлайн. А тепер чергове дно нелегких буднів пробила ще й війна. Як політологиня, розуміла невідворотність цього, але перебіг, масштаби агресії стали справжнім шоком, через що важко на душі. І не до ювілею. Проте вважає: комусь в окупації, під час волонтерства чи на полі бою ще важче! Тому потрібно не панікувати. Де творчо, а де рутинно виконувати роботу. Максимально. І не втрачати віру в перемогу. Час відбудови країни не за горами. «Уже тепер над цим потрібно думати», — вважає Мирослава Олександрівна. Наші міста й села ще будуть кращими. Для цього українці працюватимуть. М.Лендьел теж. Дякує Богу, що відчуває сили, може далі реалізуватися. Ось тільки вже з переосмисленням багатьох речей «по-ювілейному». Це означає: із меншим радикалізмом та більшою толерантністю. Але все тим же життям за принципами та поглядом його інтризі в обличчя...

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

Філософія війни...

Викладачі альма-матер – на позиціях!

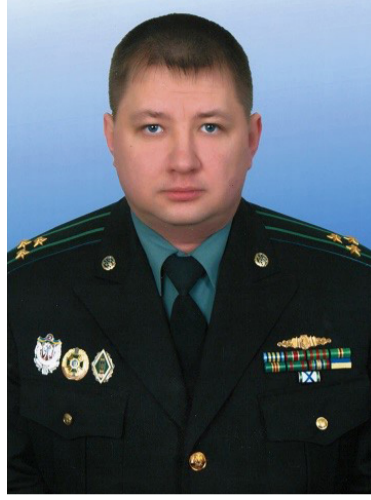
Віктор Трошкі

Федір Шандор

Андрій Матвійчук

Євген Баргман

Богдана Носа з чоловіком

Уже три місяці потерпаємо від навали росіян, які хочуть ущент знищити та забронити все українське, що десятиліттями будували наші пращури. Сьогодні маємо низько вклонитися відчайдушним захисникам, котрі до останнього подиху боронять Батьківщину. Вони – супергерої XXI століття, королі наших сердець, а також творці новітньої історії. Серед них є й викладачі Ужгородського національного університету. Наші представники продемонстрували свою любов до рідної землі, ставши на її захист.

Віктор Трошкі – доцент кафедри фізико-математичних дисциплін Українсько-угорського навчального-наукового інституту УжНУ. Раніше закінчив математичний факультет у нашому університеті, згодом захистив кандидатську дисертацію, навчаючись в аспірантурі Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Наразі В.Трошкі – щасливий чоловік, батько, а також, як уже згадувалося, викладач альма-матер. Читав лекції студентам із чотирьох дисциплін, пов'язаних із математичним аналізом функції однієї змінної, функціональним аналізом, комплексним математичним

аналізом, а також теорією ймовірності. Нині ж – боєць 128-ої окремої гірсько-штурмової Закарпатської бригади Збройних сил України. Зізнається: навіть ніколи не тримав автомат у руках, оскільки не закінчував військову кафедру та не проходив службу в ЗСУ. Не підпадав під мобілізацію, але в перші ж дні повномасштабного вторгнення вирішив бути добровольцем. Довго не думаючи, пішов до військкомату, відтак став солдатом. Такий крок пояснив тим, що хотів захистити найбільшу цінність життя – сім'ю. Рідні військовослужбовця не були в захваті від цього рішення, але, беззаперечно, підтримали його. Наш захисник має двох чудових синів: трирічного Давида та однорічного Данієля. Із сім'єю спілкується за першої ж нагоди, радіє навіть короткій розмові, іноді це – звичайне смс, що все гаразд. До речі, 21 березня президія Закордонного відділення академії наук Угорщини присудила В.Трошкі почесну відзнаку «За вагомий внесок у розвиток науки». Пишаємося, що в нашому університеті працює така Людина, професіонал своєї справи.

Деяко схожа історія, пов'язана з війною, у Федора

Шандора. Він – боєць 101-ої Закарпатської бригади територіальної оборони. А ще – професор нашого університету, завідувач кафедри соціології і соціальної роботи. Як В.Трошкі, у перший день війни теж поїхав до військкомату, не маючи ніякої військової підготовки. «Нульовий досвід», – в одному з інтерв'ю охарактеризував свою готовність до війни, адже після навчання відразу вступив до аспірантури. Наразі відважний професор перебуває в умовах фронту. Каже: перше, що зробить після здобуття миру, – поголитися. У соціальних мережах поширювати світлинку з цим лектором, де він у військовій формі з блокнотом у руках та телефоном, стало не тільки трендом, а й флешмобом! Адже Федір Федорович у такий спосіб... читає лекції студентам! Уявіть собі, навіть із передової викладає юним ужнівцям! Двічі на тиждень після нічного чергування він – на онлайнзаняттях, а в перервах між днем та ніччю – стрілець. Багато хто знає Ф.Шандора і як екскурсовода, організатора інтелектуальних ігор, а також депутата обласної ради та президента Закарпатської туристичної організації.

Попри обстріли місцевості, де перебуває наш захисник, не пропускає жодну лекцію й 6 разів на тиждень у гугл міті зустрічається з ужнівцями. Наставник вірить у перемогу України, а ми віримо в нього!

Ряди Збройних сил України поповнили й **Андрій Матвійчук** та **Євген Баргман**, старші викладачі кафедри військової підготовки УжНУ. Чоловіки мають відповідний досвід. Зокрема, Євген Олександрович проходив військову службу в лавах Держприкордонслужби України на керівних посадах. Андрій Володимирович теж служив у ЗСУ.

...Готуючи цей матеріал, став міркувати, що доводиться переживати дружинам наших захисників? Без сумніву, чекають на коханих, сумують... І таких чимало. Нещодавно натрапив на фото у фейсбуку, де одна з представниць нашого університету проводжала на передову свого чоловіка. То була **Богдана Носа**, старша викладачка кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства. Її коханий – Віктор Суліма, учасник бойових дій (АТО). Ще в 2014 році став на захист України в складі добровольчого формування. А з початком повномасштабного

вторгнення пішов добровольцем. Б.Носа зізнається, що відразу здогадувалася про таке рішення чоловіка й додала: «Дуже хвилююся! Чекаю вже того дня, коли зможу знову побачити його. Стараємося підтримувати зв'язок. Якщо бачу дзвінок від Віктора, то чимдуж відповідаю, навіть під час пари, перепрошуючи. Студенти ставляться з розумінням. Чоловік разом із тисячами побратимів – наша стіна. Важливо підтримувати воїнів та вірити в перемогу!»

12 березня для Богдани Михайлівни стало щасливим. У цей день відділення чоловіка перебувало на Закарпатті. Тоді закохані вирішили не гаяти часу й побралися! Хоч, зі слів пані Носи, планували весілля восени. Та кохання є кохання. Навіть під час війни.

...Ця публікація присвячена лише окремим нашим славним захисникам. Будемо розповідати й про інших. Маємо знати своїх героїв в обличчя. Живуть вони – живемо ми! Слава та честь Збройним силам України! Слава Україні! Героям Слава!

Мирослав ЛИСОВИЧ, студент відділення журналістики.

Бакалаврат, магістратура, а далі?..

Чотири роки навчання пролітають непомітно. Позаду багато пройдених етапів, цікавих моментів. А тепер настає той момент, коли потрібно визначитися: «Куди рухатися далі?»

Безліч думок щодо майбутньої самореалізації турбують майже кожного студента бакалаврату чи магістратури. Тому я вирішила опитати представників кількох факультетів (географічного, філологічного, медичного та іноземної філології) про шлях професійного зростання. Отримала такі відповіді...

Анастасія Шапар: «Я почала працювати з кінця першого курсу. Спочатку була нічна зміна, бо щодня мала пари з 8:00. Проте встигала. Це загартувало. Потім «виросла» із такого режиму й спробувала себе в цікавому напрямку – стала фітнес-тренером. Щоб могла опанувати професію мрії та заробляти, перейшла на заочну форму навчання з третього курсу. Вважаю: якщо хочеш працювати в друкованій журналістиці, то повинна і вчитися, і вміти себе забезпечувати. Потім зрозуміла: розвиватися у фітнесі не дуже прагну. Мене влашто-

вує невелика кількість клієнтів, яким даю максимум. Хочу бути медійником. Тож почала надсилати резюме всюди. Без досвіду роботи мені пощастило потрапити на всеукраїнський портал, де веду розважальну рубрику. Сотні тисяч переглядів, робота з пресрелізами фільмів, зірок надихають розвиватися. Ще з дитинства мене виховували: жінка має залишатися самостійною, незалежною та сильною. Тому як би я не втомлювалась, усе одно працюватиму, відвідуватиму пари та намагатимусь самореалізуватися. Можливо, якби хтось допомагав, то було б легше. Проте я на Закарпатті сама. Навчанням в УжНУ більш ніж задоволена. Рогами наполегливості, спробами, відмовами торую собі шлях. Головна амбіція нині – здобути досвід у навичках роботи редактора стрічки новин, а потім можна буде прийти до видання, де зможу втілити журналістські мрії».

Богдана Сливка: «Після третього курсу я почала шукати роботу в Ужгороді. Без досвіду у сфері фармації важко, оскільки працедавці хочуть узяти людину з потрібними навичками. Мої

пошуки тривали близько двох місяців. За цей період пройшла чимало співбесід на різні вакансії, але, звичайно, прагнула реалізуватися за фахом. Знайомств не мала, тому доводилося думати самій. І одного дня справді пощастило: мене прийняли в аптеку, де згодом трудилася півтора року. За той час зрозуміла, що фармація – моє, дістаю велике задоволення від роботи. Своєю чергою, навчання завжди залишалося стимулом, змушувало не тупцювати на місці. Величезна вдячність усім викладачам, які неабияк допомагали! Спочатку важко поєднувала здобуття фаху й працю, але розуміла: не можна втрачати можливість і залишати все на пів шляху. У мене вийшло. Удячність людей – іще один поштовх. Свої проблеми звикла вирішувати самостійно. Важко знайти роботу без зв'язків, допомоги, але я впоралася. Однак тепер нашу аптеку зачинають, тож знову шукатиму вакансію, однак із досвідом та бажанням, сподіваюся, у мене вийде. Ніколи не опускаю рук».

Анастасія Варга: «В університетські роки не працювала за

фахом, тільки проходила практику в навчальних закладах. Та життя змінилось, коли у вересні 2021 року почала трудитися в рідній школі. Упевненості додав диплом бакалавра за спеціальністю «Англійська мова та література (Середня освіта)». Згадую, як недавно сама була ученицею, а тепер їду коридором у статусі педагога. Працюю у Великолучківській загальноосвітній школі I–III ступенів вчителем англійської мови та зарубіжної літератури. Ще з дитинства мріяла про це. І впевнена: бажання здійснюються! У нашому закладі – чудовий та дружний колектив. Люблю роботу й учнів. Чи реалізувала себе? Так. Праця приносить задоволення, а щасливі очі вихованців від уроків ще більше надихають на нові звершення. Мотивує, що вчитель – дуже відповідальна професія».

Ярина Крупа: «Із першого курсу хотіла працювати за фахом. Спеціальність «Геодезія та землеустрій» мені до вподоби, тому вчилася на «відмінно». На третьому курсі ввели карантин, і здобувати знання стало складніше. Адже наші пари мають відбуватися у форматі практичних

робіт, які необхідно виконувати на полігонах УжНУ. Теоретично це складніше опанувати. Із новим навчальним роком почала шукати роботу в Ужгороді; спочатку – за спеціальністю, а потім – аби хоч би де улаштуватися. Коли вже вирішила йти на співбесіду, щоб працювати касиром, зателефонував одногрупник. Повідомив: наш завкафедри просив переказати інформацію, що на роботу потрібен помічник землевпорядника. Відразу погодилася на пропозицію. Хоч і довелося багато чого вивчити на підприємстві, та була задоволена. Так поєднувала навчання й роботу весь четвертий курс. Нині працюю вже рік і чотири місяці, а також улітку вступила до магістратури за своєю спеціальністю. Мрії здійснюються».

Сподіваюся, для читачів «Погляду» запропоновані історії стануть пізнавальними. Ті, хто трудиться, зрозуміють: вони на правильному шляху, а ті, хто ще не наважується поєднувати навчання й роботу, нарешті зроблять крок у доросле життя. **Тегяна ГОЛЯК**, студентка відділення журналістики.

Свято найріднішої, або Все починається з мами!

Мама... Ідеал доброти, турботи, любові та підтримки. Найдорожча людина у світі, яка подарувала життя кожному з нас. Особистість, котра може замінити всіх, але її – ніхто й ніколи! Скільки турбот упадає на плечі, щоб виростити дитину... Ще з давніх-давен образ неньки оспівували в піснях, а про нелегкий шлях материнства складали легенди, оповідання, казки та багато інших шедевральних творів. «Виховання дитини – не приємна забава, а робота, у яку потрібно вкласти зусилля безсонних ночей, капітал тяжких переживань і безліч роздумів...», – стверджував польський письменник та журналіст Януш Корчак.

Щорічно навесні, у першу неділю травня, коли світ оживає та наповнюється яскравими барвами й усе довкола таке ніжне, ласкаве, мов усмішка неньки, відзначаємо зворушливе свято – День матері. Воно не омине й альма-матер, адже більшість жіночого колективу нашого університету є матерями. Як це – турбуватися не тільки про свою дитину? Викладачки факультету іноземної філології поділилися відповідями на запитання.

– Кого легше виховувати: студента чи власну дитину?

Доцентка кафедри англійської філології Юлія Глюдзик стверджує: «Виховання будь-кого – ноша нелегка! Оптимальним вважаю варіант самовихован-

ня. Постійне вдосконалення та робота над собою з надією бути прикладом для власних дітей і, можливо, хоч би на якомусь етапі роботи – мотиватором для розвитку, підвищення рівня знань та вмінь студентів. Ось що справді є цінним і вартує всіх зусиль!»

А заступниця декана з виховної роботи Оксана Дацьо запевняє: свою дитину виховувати набагато важче: «Студентці значно легше можна щось порадити, підказати, направити в певне русло».

– Чи важко поєднувати материнство з університетом?

«Насправді буває по-різному. Проте якщо хотіти, можна успішно реалізувати себе в різних сферах, до того ж удало поєднувати сім'ю, роботу

та, найголовніше, радіти й насолоджуватися всім», – каже Юлія Володимирівна.

Оксані Григорівні взагалі не важко поєднувати: «Люблю свою дочку, а тому всі студенти для мене, наче діти. Мабуть, моя посада також впливає на це».

– Чи впливає материнський інстинкт на стосунки зі студентами?

«Дуже впливає. Особливо коли приходять першокурсники. У їхніх очах бачиш страх перед усім новим, ті очі шукають когось, схожого на свою маму. Важливо це помітити, підтримати дитину, щоб вона відчувала: не одна. Хоч старшокурсникам іноді така увага теж потрібна. Багато респондентів у студентів, які

б хотіла бачити у своїй донечці. І навпаки. Бути мамою – відповідально й почесно», – запевняє Оксана Григорівна.

Юлія Володимирівна дає таку відповідь на це питання (з усмішкою): «Відповісти важко, особливо напередодні сесії... Доречніше запитати в студентів після того, як вони її, без сумніву, успішно складуть».

Радіємо, що в нашому університеті працюють такі турботливі, чуйні викладачі-матері. Ми від усієї душі вітаємо дорогих мам. Хай світлом і добром відгукуються в душах дітей ваші нескінченні турботи, терпіння, любов та відданість!

Валерія МАЦОЛА,
студентка
відділення журналістики.

Ностальгували й ділилися досвідом

На кафедрі психології відбулася зустріч випускників зі здобувачами фаху й викладачами, приурочена до Всеукраїнського дня психолога. Ділилися набутим практичним досвідом, спогадами з років студентства, а ще свіжим поглядом дали рекомендації, корисні для майбутніх психологів.

Усі поради – універсальні, адже їх висловили професіонали. Як ось Тетяна Попович, колишня викладачка кафедри психології, нині психологиня-консультантка, гештальт-терапевтка, перинатальна психологиня, розповіла про свій шлях становлення в професії, організацію Перинатального центру. Наголосила на необхідності вивчення психотерапії та вдосконалення особистої терапії, проходження супервізії.

Ольга Щур, гештальт-консультантка, ведуча груп психологічної підтримки, акцентувала на тонкощах роботи з групами переселенців, удосконаленні й пошуку свого «я» у психології.

Валентина Львіна, практична психологиня УПШ «Пролісок», розповіла про можливість співпраці з кафедрою психології, аби

студенти могли набувати досвіду в «Проліску».

Сфери діяльності випускників дуже різноманітні. Вікторія Алмашій, практична психологиня Мукачівського ДВНЗ № 16, ділилася досвідом роботи з дітками з інвалідністю, наголосила на необхідності базової психологічної підготовки у взаємодії з малечою різного віку.

Студентка Єлизавета Кокіш-Мельник поділилася думками: «Мені подобаються такі зустрічі. Раніше думала, що для того, аби бути успішним психологом, необхідно щонайменше навчатися 5 років. Але бачу, що можна ставати практиком і зараз. Для мене розповіді випускників стали заохоченням».

Також присутні на зустрічі переглянули відеоролик про вступну кампанію до магістратури. У другій частині заходу студенти представили свої науково-педагогічні роботи. Тож дискусія й справді була результативною та корисною!

Вітаємо всіх психологів із професійним святом!

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Профком студентів активно волонтерить

Олександр Баран, очільник організації, розповідає: «У перші ж дні війни ми зібралися онлайн і вирішили, що потрібно стежити за 4 позиціями: 1) тримати всіх у курсі подій, що відбуваються в університеті; 2) сприяти поселенню переселенців; 3) збирати кошти ЗСУ й внутрішньо переміщеним особам; 4) допомагати речами».

У нас у профкомі 18 голів, ми поділилися на 4 групи. Кожен займався одним із питань, відповідно контролював у такому ж режимі ситуацію в себе на факультеті. Щодо інформаційної роботи, то в перший тиждень просто намагалися вгамувати ту паніку, яка була.

До поселення просили долучитися студентів. Почали волонтерити шістнадцятеро. Їх розподілили за гуртожитками. Перші 3 тижні було надто багато роботи, але потім коменданти залучили до такої праці й переселенців. Тож стало трохи

легше. До речі, у студмістечку проживає невелика частина здобувачів фаху; переважно ті, які мають тут роботу. Усі інші добровільно звільнили кімнати. Також ми облаштували дитячі простори. З'явилося багато іграшок. «Ужнет» під'єднав потужний вайфай.

Для збору коштів виконували інформаційну роботу. Усюди зі студентами максимально поширювали офіційні рахунки ЗСУ, складені списки потрібних речей. Останні приносили люди або ж ми самі закуповували за зібрані кошти. Взаємодіємо з ректоратом. А ще хлопці розвантажують фури, які приїжджають майже з усієї Європи. Було понад 18 тонн різного вантажу. Траплялося, що й під вечір або вночі розвантажували.

Профкомівці загалом успішно продемонстрували, як у складний для країни час можна згуртуватися і допомагати. Разом переможемо!»

Друзі пізнаються в біді!

На фото Володимира Тарасюка: закарпатські кардіологи й медичне обладнання, яке надіслали до Ужгородської міської лікарні угорські колеги

Майже 30 років тому завдяки зусиллям, на жаль, уже покійних, відомого лікаря, доцента медичного факультету Ужгородського університету Михайла Шютєва та доцента Дебреценського медичного університету Іштвана Цюріго за підтримки тодішнього ректора Дебреценського університету, директора Кардіологічного центру цього вишу, а в подальшому й президента Угорського товариства кардіологів (УТК), професора Іштвана Ейдеша закладені основи співпраці між Товариством та угорськомовними кардіологами Закарпаття, які на чолі з шановним М.Шютєвим створили філію. Сьогодні в її складі 17 лікарів, причому не тільки кардіологів, і не тільки угорськомовних.

Особливо плідними для професійного зростання є участь у щорічних конгресах УТК в Балатонфюреді, зустрічі з провідними кардіологами Європи та світу, майстер-класи, стажування в кардіологічних клініках Угорщини. І все це – за рахунок Товариства. Новий поштовх співпраці мала навесні 2018 р., коли до Ужгорода завітав директор Кардіологічної клініки Дебреценського університету, президент УТК професор Золтан Чанаді. Крім виступу на IX Міжнародному кардіосаміті

«Актуальні світові та українські тренди лікування пацієнтів з високим та дуже високим серцево-судинним ризиком», гість навідався до Закарпатського кардіоцентру, зустрівся з лікарями та керівництвом, а окремо – із членами закарпатської філії УТК. На жаль, корективи внесла пандемія, а зараз – ще й російська агресія.

Як знаємо, друзі пізнаються в біді! У перші ж дні війни З.Чанаді запропонував за необхідності прийняти в Угорщині закарпатських членів товариства із сім'ями. На щастя, у цьому не було потреби. Рішенням правління УТК країни були звільнені від сплати членських внесків за 2022 рік (кошти перераховані у Всеукраїнський благодійний фонд «Серце до серця» для придбання лікарських препаратів та медичних засобів для постраждалих людей і бійців Збройних сил України). Угорські колеги почали збір коштів, закупили та відправили до Ужгорода як гуманітарну допомогу медикаменти, деззасоби, дефібрилятори, електрокардіографи, коронарні стенти на понад мільйон гривень.

Із метою покращення лікування кардіологічних хворих та практичної підготовки українських студентів-медиків

ліки та обладнання були передані клінічним базам Ужгородської міської лікарні та Закарпатського кардіоцентру. Крім того, на рахунок благодійного фонду «Підтримка закарпатської освіти» переказано 5 мільйонів форинтів на придбання необхідних для цих же закладів і за подібним призначенням кардіологічних лікувально-діагностичних засобів та апаратури.

Отож висловлюємо щирі вдячність нашим угорським колегам за моральну та матеріальну підтримку в ці скрутні часи. Особлива шана професору З.Чанаді! Упевнені, що не менш плідними для нас будуть і роки подальшого співробітництва з УТК на чолі з новообраним президентом правління – професором Давідом Беккером! Працюємо над організацією підвищення професійного рівня молодих кардіологів у Дебреценській кардіологічній клініці, а також над відновленням лікарської практики для студентів медичного факультету УжНУ на базах медичного факультету Дебреценського університету.

Олександр РІШКО,
керівник Закарпатської філії УТК, доцент кафедри факультетської терапії медичного факультету.

Тіні незабутого предка До 100-річчя Івана Чендея

Ремінісценція в заголовку — те, завдяки чому виділяється із Закарпаття чи не найбільше знають в Україні. Автору сценарію фільму «Тіні забутих предків» тепер, 20 травня, виповнилося 6 100 років. Кафедра української літератури, звісно, не могла не пошанувати відомого діяча. Його творчі горизонти осмислювали на онлайн-конференції, яка відбулася за підтримки Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка Національної академії наук України.

Письменник, лауреат Шевченківської премії, журналіст, кіносценарист, фольклорист, перекладач закликав до самопізнання, пропонував дивитися на себе крізь призму власної культури та духовності. «У творчості Івана Чендея відстежуємо спосіб мислення й спосіб буття верховинців, жителів закарпатського краю, і психологію людини загалом. Дуже цінна його мала проза, де проникливо охарактеризовано людську психологію. Безперечно, духовною історією краю є романістика. І власне через її призму можемо пізнати те, що було в Україні, у закарпатській частині; і мені здається, що вкрай потрібно нам нині вивчати щоденники автора», — мовила завідувачка кафедри української літератури УжНУ Оксана Кузьма.

І.Чендей, хоч і народився 100 років тому (помер у 2005-ому), та й сьогодні об'єднує творчу молодь. Як приклад — культурно-мистецький фестиваль «Чендей-фест», де охочі можуть спробувати себе як письменники та молоді науковці. До слова, відомий діяч народився в селищі Дубове на Тячівщині. Земляки зберігають та популяризують творчість Івана Михайловича. Ось нещодавно учні та вчителі Калинівського опорного закладу загальної середньої освіти підготували відео, у якому акцентували на зворушливості, правдивості, духовній силі, благородності краян в оповіданнях, картинах, повістях І.Чендея... Ролик надіслали й на онлайнконференцію в альма-матер. До заходу долучився департамент освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської ОВА, зокрема директорка Мар'яна Марусинець, котра виступила з вітальним словом. Загалом участь узяли науковці з різних куточків України. Говорили про постать І.Чендея в українському та європейському культурному просторі, міркували над поетикою його творчості, вивченням творів у школах та закладах вищої освіти. Тож тіні славних діячів нашого предка точно не забудуть!
Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Дискусійні рівняння під соусом in Журналістика

Вирішували медійники з різних куточків України

Проблема інтолерантності в реаліях сучасної війни неабияк відчутна. Розв'язання складного медійного рівняння взяла на себе кафедра журналістики альма-матер та Комісія з журналістської етики. Умовою цієї головоломки слугувало порушення стандартів, зокрема четвертою владою. Вирішенням стала потрібна розмова за темою: «Журналістські стандарти і проблема інтолерантності в політичному медіасередовищі під час війни». Обідналися не тільки практики, а й викладачі та студенти-медійники вишів з Ужгорода, Дніпра, Києва, Запоріжжя, Львова...

Юрій Бідзіля, доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри журналістики, декан філологічного факультету УжНУ, виступив модератором. Наголосив: «Подібні заходи проводимо постійно, вони актуальні. Розглядаємо аспекти дотримання етики журналістських стандартів. Розуміємо, що журналістика під час війни видозмінилася. Вона вже не чорна та біла. Виникає багато запитань, як працювати медійникам за таких умов. На це й шукаємо відповіді під час спільних дискусій».

Підказками до розв'язання медійних рівнянь ділилася Мар'яна Колодій, старша викладачка кафедри політології і державного управління, керівниця Центру гендерної освіти. Розповіла про вияви толерантності й інтолерантності в тиловому політичному регіоні.

За словами М.Колодій, нетолерантна поведінка виявляється по-різному, зачіпає етнічну, релігійну, вікову складові. Найпомітніші ознаки інтолерантності спостерігаємо після подій 24 лютого, коли приїхали внутрішньо переміщені особи. Викладачка разом із колегами ініціювала дослідження. Аналізували повідомлення (із 24 лютого до 8 березня) про конфліктні ситуації з переселенцями; провели опитування в Ужгороді (у період 21 — 27 березня). За результатами, із 255 тільки 8 % стикалися з інтолерантним ставленням. 89 % не зазнавали подібного, і 3 % осіб не змогли дати відповіді. Висновки такі: масових інтолерантних виявів на Закарпатті немає, однак усе ж бувають поодинокі випадки. Часто схожі повідомлення — фейки.

Уже в другій частині обговорювали безпосередньо

журналістські стандарти. Євген Тичина, продюсер філії АТ НСТУ «Закарпатська регіональна дирекція», та Мирослав Поляковський, її менеджер, розповіли про дотримання стандартів в умовах війни на прикладі Суспільного мовника Закарпаття, тим паче що новини транслюють і за кордон.

Загалом було порушено чимало питань. Скажімо, Василь Лизанчук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка, висловив свої міркування щодо толерування журналістів, які раніше працювали на ворожі ЗМІ. А Богдана Носова, доцентка Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, наголосила на особливостях аналітичної журналістики й додала, що сучасна медіакомунікація позбавлена погляду в майбутнє.

Своєю чергою, Тетяна Лебедева, членкиня Комісії з журналістської етики, відзначила високий рівень організації та подякувала за актуальний захід. І справді, толерантна й високоякісна журналістика нині як ніколи на часі.

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Іван Сенько: «Візьмімо як приклад молитву «Отче наш». Чому просимо хліба насущного саме на сьогодні? Це означає: живи нинішнім днем»

Ділити одне село (місце появи на світ) із самим Августином Волошином, доповнити ряди вихідців із мальовничої Міжгірщини загалом і викохувати у своїх працях Закарпаття як землю з іменем... Такий почесний квиток народження виграв у лотерею від Бога на життя І.Сенько. Його знають в УжНУ як патріарха філологічного факультету, доцента. Альма-матер присвятив понад пів століття свого життя: і навчався тут, і працював. Нині вже на пенсії, завтра зустрічає 85-ліття! Чим займається на заслуженому відпочинку та що змушує радіти щодня — про це й не тільки в розмові далі.

— Іване Михайловичу, Ви видали понад 30 солідних праць. І найновіше — у 2020 році — про родовід Сеньків. Гадаю, воно особливо знакове...

— Усі мої книжки улюблені однаково; вони ж, мов діти. А «Рід наш красний шануючи» — знакове дослідження, бо висвітлює генеалогію селянського роду батька Михайла Федоровича та мами Марії Василівни з рідного Келечина в контексті історичних подій у Європі в XIX — XXI століттях. Удалося написати життєписи трьох поколінь предків і чотирьох поколінь нащадків.

— Рідний Келечин змальований і в історико-культурологічних картинах про «Волівщину—Міжгірщину» як частку закарпатської Верховини.

— Я був одним з упорядників видання. Це — довідки про кожне село, про відомих вихідців із Міжгірщини: Августина Волошина, Василя Гренджу-Донського, Петра Скунця, Олексу Мишанича... А в третьому розділі «На Міжгірщину ходом» зібрав тих, хто, гостюючи, залишив добрий слід. До прикладу, Володимир Микита, будучи на Верховині, намалював із десятків картин. Охоплено близько 300 постатей і понад 100 авторів, серед котрих є й чимало випускників та працівників УжНУ.

— Ви належите до шукачів

нестандартної форми у своїх працях. Маю на увазі, приміром, монографію про Вашого вчителя Петра Лінтура. Книжка незвична. Чим саме?

— Я склав життєпис у вигляді заповненої анкети. Запропонував 38 пунктів, за якими й розповів про вченого-слависта, фольклориста, літературознавця. Розповів на основі вперше тоді опублікованих щоденників, листів, спогадів, архівних матеріалів.

— Уперше Ви заговорили й про притчі як жанр...

— Окремою книжкою в Україні народні притчі вийшли друком уперше (у 2008 році). Жанровий поділ фольклору не передбачає їх. Але притча — такий жанр. Її мета — повчати, утверджувати моральні принципи буття. Цього можна досягти і реальними, і вигаданими засобами. Скажімо, у творі «Дідова криниця» людям було далеко ходити по воду, тож один чоловік викопав джерело. Він помер, але назва «Дідова криниця» залишилася такою завжди через залишений добрий слід. Або притча про пізнання. Думаю, студентів зацікавить. «І в полові є зерно». Неврожайний рік, запаси зерна закінчилися, купити теж не можна, посадити нічого... Та хтось згадав, у якій скруті опинився свого часу прадід. Вихід знайшов у саджанні полови. У ній усе ж знайдеться якесь зерно. Тож правнук теж

посіяв половину, подав приклад сусідам, ті — іншим. Згодом пішов дощ, поле зазеленіло, усі раділи: матимуть хліб. Однак ця притча не про те, що слід учитися одне в одного, а що й у полові є зерно, тобто в найпустішому можна теж відшукати щось добре, здорове.

— Яка місія Ваших книжок загалом?

— Насамперед реалізую себе через знання, світобачення, моральні принципи. Хочу це все донести до читача, котрий читає тепер і котрий читатиме згодом. Навіщо читати? Щоб пізнати автора, дізнатися про його певні думки в розрізі часу, у якому жив. Або щоб повчати. Притчами, наприклад. Чи ж поінформувати та розвеселити, що поєднає форма анекдоту.

— Кажете, що у своїх текстах ділитеся власними моральними принципами. Які, на Ваш погляд, ключові?

— Ті, що зафіксовані в 10-и Божих заповідях. Візьмімо як приклад молитву «Отче наш». Чому просимо хліба насущного саме на сьогодні? Це означає: живи нинішнім днем. Є до теми анекдот. Якось дитину запитали, що вона думає стосовно того рядка молитви. У відповідь почули: коли попросимо хліб на завтра, то він зачерствіє! Повертаючись до цінностей... Аби випросити собі прощення, слід пробачати інших. Намагатися не опинитися

в оточенні лукавих, щоб і самому не піддаватися спокусам. Не вбий, не вкради... Уважаю, дотримання таких постулатів має найбільше значення.

— Що найдуже цінуєте в житті?

— Здоров'я. Любов: аби сам любив і щоб мене любили.

Розуміння. Уміння не марнувати час. Мати бажання проживати життя в усій його повноцінності.

— Напевно, останнє з переліченого добре вміють нинішні студенти. Вони значно відрізняються від тих, котрі топтали університетські коридори за Ваших часів. Щось варто б перенести в сьогодення?

— Нічого не потрібно повертати. Хіба — роботу з книжкою. Її ніколи не замінить Інтернет. Працювати з друкованими виданнями, нотувати, багато читати й аналізувати різні погляди — дуже важливо. Ще порадив би молоді жити в суспільстві (а воно може змінюватися через різні обставини) так, аби залишатися людьми. Не впадати в крайнощі, не абсолютизувати ситуації. А зі свого досвіду ще рекомендую дивитися на все з гумором. До слова, раджу прочитати повість «Автobiографія» Бранислава Нушича.

— Чим займається щодня

Сенько-пенсіонер?

— Розпочинаю день пошуком інформації. Зокрема, і в Інтернеті. А далі працюю. По-перше, упорядковую повісті про Гоголя. Хочу їх об'єднати в єдиний твір і видати. По-друге, маю близько 30 фольклорознавчих статей. Мрію їх ілюструвати й теж опублікувати. По-третє, труджуся над фольклором, який записав від своїх батька та матері. Це і ноти пісень, і прислів'я, і загадки, і коліскова. Тобто жіноча та чоловіча частини сімейного фольклору, на якому виростав сам. У моєму буденному графіку ще — вихід до крамниці по молоко. Виконую й господарські справи. Після смерті дружини доглядаю за кімнатними квітами. Іноді телефонують випускники чи колеги. За можливості виходжу в місто. Проте найважливіша справа для мене — працювати над своїми задумами, адже людина живе й після смерті — своїми ділами...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Прогулянка спокійною війною

Що таке прогулянка? Для всіх — це чудовий спосіб провести час, насолодитися тим, що навколо, побути наодинці із собою... Але прогулянка, у яку ми вирушимо сьогодні, видасться не такою, як інші. Тут не буде неймовірно красивих пейзажів чи мальовничих місцин... Вирушимо в мандрівку добрими душами...

Із початку війни сотні тисяч людей спрямували сили на захист нашої держави: хтось вступив до лав ЗСУ, хтось став волонтером, хтось кує перемогу на економічному чи інформаційному фронтах... Не залишилися осторонь і студенти УжНУ, які долучилися до волонтерської діяльності. Пропоную відвідати здобувачів фаху на їхніх нинішніх постах. Отже, зберемося в похід, візьмемо із собою нотатник та фотокамеру — щоб зафіксувати події.

Ваш скромний слуга проживає в гуртожитку. Звідси й розпочнемо прогулянку. Спускаємося на перший поверх і бачимо багато людей: хтось присів на диванчиках, хтось стоїть із валізами в руках, а хтось заспокоює свого маленького песика. Ці люди втекли від війни та знайшли прихисток у

нашому студмістечку. Щодня тут трудяться чимало волонтерів. Поспікуємося з кимось із них, аби розпитати про будні.

— Привіт! Я — Ганна Саган, студентка 2 курсу факультету математики та цифрових технологій. Зараз волонтеру в гуртожитку. Мені не байдуже людське горе. Для переселенців разом з адміністрацією гуртожитку ми організували дитячу кімнату та спеціальну зону, де роздають гарячі обіди, які щодня привозять із ресторану. Інші студенти, котрі залишилися тут жити, також допомагають. І внутрішньо переміщені особи активно волонтерять. До нас щодня з різних регіонів приїжджають ті, хто бачив на власні очі жахіття війни. Декому вже навіть немає куди повертатися. Дуже багато дітей.

Нині доволі важко поєднувати волонтерство з навчанням,

але доводиться шукати компроміси — чого не зробиш заради людей?! До того ж тут — нові навички, знання, знайомства та історії. Пам'ятаю, коли до нас пізно, уночі, приїхала сім'я: мама з татом і двоє маленьких дітей — Артем та Єва. Стомлені, налякані, бо вже вдруде тікають від війни. На руках у них — крихітна черепашка. Я запитала хлопчика, як її звати. Він відповів: «Бутрик». Я тоді також була дуже зморена й, розчувши таке дивне ім'я, чомусь розсміялася. На душі одразу ж стало приємно. Хочеться сказати всім: якщо можете допомогти чим-небудь, то робіть це в такий нелегкий час.

Залишаємо гуртожиток та виходимо на вулицю. Надворі буває весна. Невдовзі опиняємося на одній із площ міста, де розгорнувся центр Руху підтримки закарпатських військових. І там теж є наші студенти. Спілкуємося з ними.

— Привіт, я — Олександр Федоранич, студент інженерно-технічного факультету. Майже із самого початку війни перебуваю в центрі Руху підтримки закарпатських військових. До ЗСУ не візьмуть, бо навчаюся. До тероборони потрапити також нереально, тому працюю в тилу. Із навчанням важко поєднувати, але можливо. Прошу одногрупників робити запис пар, якщо не виходить приєднатись. І ввечері опрацьовую матеріал самотужки. Щодо специфіки роботи, то здебільшого потрібно просто принести або перенести щось чи ж забезпечувати логістику та організацію людей. Уже навіть зумів знайти друзів. До нас приєднався хлопець, який тікав з-під Ірпеня на другому тижні війни. Його звали Ілля, він дуже хороший і веселий. Кілька днів тому поїхав до рідного міста, але обіцяв повернутися. За час, що я тут, побачив, наскільки згуртованим є наш народ. Тож упевнений: ми не програємо, нас чекає лише перемога. Усе буде Україна!

Робота не залишається на місці, як і ми. Багато українців, тікаючи від путінського божевілля, виїжджають за кордон.

На пунктах пропуску теж є студенти нашого університету. Серед них — першокурсниця відділення журналістики філологічного факультету Каміла Кузьма. Запитую її про особливості волонтерства на кордоні.

— Привіт! Вирішила бути тут, адже повинна щось робити в такий нелегкий час для України. Спочатку допомагала з гуманітарними вантажами на кордоні, а нині вже вступила до Товариства Червоного Хреста, щоб учитися надавати першу домедичну допомогу. Непросто думати про навчання, коли в державі тривають бойові дії. Часто вагаюся й не розумію, куди краще піти: на кордон допомагати тим, хто цього потребує, чи намагатися вивчити щось, коли в голові лише... війна. Перебуваючи на кордоні, необхідно вміти добре комунікувати з людьми, передавати їм свій позитивний настрій, щоб хоч якось відволікти від жахіття, яке вони пережили. Також слід швидко реагувати на потреби: із видачею їжі чи з психологічною підтримкою. Познайомилася з дівчинкою з Одеси й підтримую з нею зв'язок досі. Узагалі зустрілася з багатьма чудовими людьми з різних міст України. Тут кожен день — нова історія. Найулюбленіша про те, як під час першого візиту до нас чехів-парамедиків увесь день намагалася порозумітися з ними. Вони дивувалися, що в нас чай із цукром, а я не могла втямити, що не так (виявилось, не п'ють таке). Коли гості їхали додому, подарували браслет, який тепер постійно ношу.

...Тепер підємо трохи далі. Куди? За кордон, адже наші студенти долучаються до волонтерства не лише в Україні. Та знаю, знаю, що кордони закриті, але хто мене зупинить? У нас же не звичайна прогулянка! Отож навідаємося до Чехії, де волонтерить одна зі студенток.

— Привіт, мене звали Романа Лизень, навчаюся на 3 курсі філологічного факультету за спеціальністю «Чеська мова та література». Нині я в краї Височина, із яким наш університет уже дав-

но співпрацює, у місті Хотеборж. Тут багато співвітчизників, котрим потрібна підтримка. Зараз труджуся в школах, де навчаємо наших, українських, дітей чеської мови, адже вони пішли до місцевих освітніх закладів. Допомагаю адаптуватися, координую... І мені це подобається, адже сама здобуваю фах за відповідною спеціальністю. Разом з іншими навчаємо два класи українців, початківців 6—10 років. Однак маємо й учнів, котрим по 17 років, які практично є моїми однолітками. Із ними в чудових стосунках. Водночас не лише я вчу, навчають і мене. Поки що розклад складний. Уроки до обіду, тому не вдається поєднувати волонтерську діяльність із заняттями в університеті, проте для мене тут — чудова мовна практика, адже з усіма спілкуюся лише чеською. Думаю, не стане проблемою складання модулів та іспитів. За можливості приєднаюся до пар в УжНУ. Тут, за кордоном, відчуваю добре ставлення: нас забезпечили житлом, харчуванням. Стараються робити все для того, аби ми не нудьгували. Організують екскурсії, походи в кіно, коли маємо вільний час після занять у школі. Українці, котрим допомагаємо, також усім задоволені. Проте сумно: іноді наші люди не достатньо цінують, що для них роблять чехи. Намаємося багато говорити з учнями, підтримувати їх. Почувши деякі історії переселенців про те, як зруйнувалося їхнє майбутнє в Україні, стає сумно. Які мене міг почути весь світ, я б сказала одне: учіть історію свого народу, учіться на помилках минулого, адже історія має дивну здатність повторюватися.

Ух! Якою ж цікавою вийшла наша подорож! Побували в різних місцях та навіть устигли «зганяти» за кордон. Як бачимо, робота кипить на всіх напрямках, кожен допомагає, як може, викладається сповна.

Віriamo в державу, віriamo в ЗСУ, віriamo у нас самих! Слава Україні, Слава Нації!!!

Максим ПУШКАР,
студент
відділення журналістики.

Кінострічка випускниці УжНУ стала лауреатом премії на фестивалі в Мюнхені

Уже понад 25 років у Мюнхені проводять кінофестиваль документальних фільмів «Dok.fest». Одним із лауреатів стала кінострічка випускниці-філологині альма-матер Лесі

Кордонець «Pushing Boundaries» («Розсуваючи кордони») — про паралімпійську збірну України. Це другий фільм триумфаторки. У ньому постає важкий шлях наших спортсменів, які втратили

тренувальну базу в Криму через анексію півострова в 2014 році.

Сама дівчина родом із села Балажер, що на Берегівщині. Після УжНУ навчалася в Цюрихському інституті мистецтв. А зі стрічкою

про своє рідне село, знятою в 2011 р., отримала нагороду «Кращий документальний фільм» на XXXIII Інтернаціональному фестивалі студентських фільмів у Мюнхені. Пізніше стала ще лау-

реатом Одеського міжнародного кінофестивалю.

Богдана ЄЛЕК,
студентка
відділення журналістики
(заочна форма навчання).

Хіміки та дистанційне навчання

Чи реально поєднати те, що не поєднується?

У зв'язку із сучасними реаліями навчання дистанційне. Зокрема, у навчально-науковому інституті хімії та екології УжНУ. Але наскільки воно ефективне? Особливість підрозділу в тому, що більшість аудиторних годин відведено для експериментальної частини: виконання хімічних реакцій. В умовах онлайн-навчання робити це неможливо. Та й навіть записувати хімічні реакції доводиться на папері, адже онлайн-редактор системи «Moodle» не пристосований до багаторівневих рівнянь

і грецьких літер. Вирішення подібних проблем насправді криється в тих же інтернет-технологіях: проведення лабораторних занять можна замінити переглядом відео, а запис хімічної реакції зробити в зошиті та надіслати фото викладачу. Звісно, таке навчання не замінить звичайного спілкування в університеті й захопливих експериментів в аудиторіях. А що думають про це студенти?

Віолетта Федорко: «У нас, як відомо, є 5 кафедр, кожна з яких готує висококваліфіко-

ваних фахівців. Звичайно, під час дистанційного навчання студенту-хіміку важче, ніж іншим. Адже крім великої теоретичної бази, потрібно вміло відтворювати практичні навички. Наставники докладають чимало зусиль. Зокрема, лабораторні роботи проводять у відеоформаті, усе показують і пояснюють. Також перевіряють знання студентів за допомогою колоквіумів».

Андріана Фриган: «На мою думку, ефективнішим є стаціонарне навчання, оскільки нам потрібно робити різні хімічні

реакції. А вдома це не реально. Хіба що записати в зошит».

Мар'яна Стегней: «Згадую, як під час очних занять ми навчалися саме в лабораторії, виконуючи різні дослідження. Було цікаво! А зараз усі можливі реакції викладачі намагаються показувати онлайн. Звісно, ми всі записуємо, але виконувати їх неможливо, бо вдома ніхто не має лабораторії й реактивів...»

У цілому порівнювати дистанційне навчання зі стаціонарним у хіміків неможливо. Та все ж онлайн-заняття дозволяють продовжувати освіт-

ній процес, незважаючи на складну воєнну чи, як було, епідеміологічну ситуації. Крім того, це дало змогу як викладачам, так і студентам здобути нові навички у сфері комп'ютерних технологій. Сподіваємося на те, що найближчим часом усі повернуться до лабораторії й знову пізнаватимуть світ науки експериментальним шляхом. Хоч дистанційне навчання — теж своєрідний експеримент!

Валерія МАЛЕНТА,
студентка
відділення журналістики.

«Перший студентський батальйон» — у справі!

Війна — поле бою не тільки в зоні бойових дій, а й в інформаційному просторі, який у XXI столітті є особливо значущим для суспільства. Саме тому студенти та викладачі УжНУ об'єдналися заради допомоги у веденні гібридної війни. Тобто аби «стріляти» зі своїх акаунтів у соцмережах, знищуючи супротивника необхідними повідомленнями.

У телеграм-каналі надається інформація (тексти, боти або сайти рф, через які можна здійснювати відповідні ата-

ки). Значно полегшує роботу те, що адміни надсилають повідомлення, яке потрібно розповсюдити. Ми не лише інфоатакуємо росіян, а й розплющуємо очі на правду для людей із різних куточків світу. Саме тому в телеграм-каналі є потрібні тексти різними мовами. Таким чином відбувається масове розповсюдження інформації. Важливі кожне поширення, коментар, пост про реалії сьогодення.

Надзвичайно цікавим є вплив на російських військо-

вих, номери яких можна знайти в телеграм-каналі «Перший студентський батальйон». Завдяки такому видові атаки стає можливим вплив на психологічний стан загарбників.

Уже понад 200 здобувачів фаху стали учасниками «Першого студентського батальйону» та рішуче допомагають країні. Ми не можемо залишатися осторонь. Ми повинні діяти! Разом — до перемоги!

Людмила МАЙОР,
студентка
відділення журналістики.

Альма-матер — це Європа

9 травня країни ЄС відзначили День Європи. Свято започаткували для вшанування миру та задля єдності континенту. Україна як європейська частина материка теж долучається до такої дати. Щоправда, у наших календарях воно припадає на 21 травня.

Нині питання вступу Батьківщини в Європейський Союз — одне з найважливіших. Навіть у часи повномасштабного вторгнення росії процес інтеграції не зупинений. Навпаки, за три місяці вдалося досягти більших результатів, ніж за попередні роки. І навіть коли країна все ще перебуває на порозі входу в ЄС, державні інстанції ведуть тісну співпрацю із західними колегами. Наш університет — не виняток.

Ще в 2014 році УжНУ приєднався до європейської освітньої програми «Erasmus+». Вона дає можливість навчатися, стажуватися чи викладати в інших країнах-учасниках проекту. У тому ж році почався глобальний процес укладення

договорів з іноземними закладами вищої освіти.

Рішенням ученої ради від 24 березня 2016 року була прийнята концепція інноваційного розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2015–2025 рр. Вона полягала в трансформації УжНУ як класичного університету в інноваційний вищий навчальний заклад за допомогою інструментів інтеграції в європейський освітній простір та з фінансовою участю Міжнародного вишеградського фонду.

У 2021 році, за словами ректора В.Смоланки, наш виш співпрацює уже зі 125 закордонними партнерами. Ужгородський університет є членом таких міжнародних наукових організацій: Конференції ректорів Дунайського регіону, Європейської Асоціації університетів, Великої хартії університетів. У 28 країнах світу можна знайти партнерів нашого навчального закладу. А найтісніше він пов'язаний саме з

країнами Європейського Союзу. Зокрема, у Польщі розташовано 20 навчальних закладів, із якими підписано договір про співпрацю, у Словаччині їх 33, а в Чехії 15.

Керівництво та інші працівники нашого ЗВО стараються творити УжНУ європейського рівня. Діють новітні освітні програми, науковці постійно презентують світові свої доробки. Викладачі так само весь час обмінюються досвідом із закордонними колегами, а разом зі студентами беруть участь у різноманітних міжнародних конференціях та проектах. Кожен зацікавлений докласти зусиль, щоб Ужгородський національний університет перебував в одному ряду з європейськими навчальними закладами та став взірцем для вітчизняних вишів. Це дає підстави нам твердити, що УжНУ — це Європа. А всіх — із її Днем!

Кароліна СЕМЕНИХІНА,
студентка
відділення журналістики
(заочна форма навчання).

Думки, які породили книжки

«Нові імена» презентували ужнівських дебютанток

Випускниці відділення журналістики нашого вишу Галина Совбан та Ніна Шпиток лише торік отримали дипломи бакалаврів, а вже нині в клубі «Нові імена» при Закарпатській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Ф.Потушняка презентували себе та дебютні видання.

Галина, котра в 17-літньому віці знайшла себе в поезії (написала перший вірш!), почала робити нотатки, які згодом переродилися в книжку. У свої 22 роки дівчина видала збірку «Зігріє руки в моєму волоссі». Уміщені вірші — про любов та волю, закоханість, дитячу наївність. Сама ж поетеса зізнається: «Юнацтво може охарактеризувати як постійні дисонанси в голові, максималізм високих почуттів і еталони кохання. А бачення краси в усьому та нестримну енергію виявляти себе вдалося скерувати в правильне рус-

ло. Так почали народжуватися мої вірші, а пізніше з'явилася й обкладинка дебютної збірки. Ця книжка для вузького кола людей, адже поезія про кохання не всім до душі». Назва збірки — рядки одного з віршів. Його письменниця створила, коли була закохана.

Ніна ж (до слова, дівчата — подруги) презентувала свою «Сімнадцяту весну». Книжка — про найкращі роки життя, час студентства, коли перебувала в спокої та злагоді. Про свій шлях дівчина розповідає так: «Почала писати в 17, робила це для себе, а публікувати не планувала. Одного дня з'явилося щось, схоже на натхнення. Почала міркувати, думки перетворювалися у вірші. Навіть не помітила, яку велику кількість поезій написала. Не хотіла, аби творчість припадала пилюкою в шухляді». А ще дівчина зізналася, що хвилювалася стосовно сприйняття публікою,

бо поезія часто провокативна, занадто відверта й не завжди зрозуміла одразу.

Дівчат на презентації підбадьорювала група підтримки та гітарний супровід. Враженнями від презентації (а вона була й у відеоформаті та актуально пов'язувалася з воєнним часом) і власне книжок поділилися відомі закарпатські письменники: професор-історик УжНУ Сергій Федака та Олександр Гаврош, а також доцент кафедри журналістики, головний редактор «Погляду» Володимир Тарасюк.

Видання молодих поетес можна було придбати під час презентації, а всі зібрані кошти дівчата переказали на потреби Збройних сил України. Пишаємося своїми випускниками та бажаємо успіхів у нових починаннях!

Мирослав ЛИСОВИЧ,
студент
відділення журналістики.

Бібліотека з Німчукового заповіту

Книжки, що ледь, але такі поміщалися в однокімнатній киевській квартирі члена-кореспондента НАН України, доктора філологічних наук, професора Василя Німчука, нині розкішно (за сприяння ректорату) поселилися на стелажах окремої бібліотеки мовознавця в колишній аудиторії 439 філологічного факультету альма-матер. Виходець із с. Довге (Іршавщина), він присвятив усе життя науці. Як зазначив декан філфаку Юрій Бідзіля: «Це був учений-аскет, котрий «одружився» із наукою. Не забував і малої батьківщини. Навіть досліджуючи інші глибинні лінгвістичні процеси, спирався на діалектні особливості нашого краю. Фактично вписав історію розвитку рідної мови на Закарпатті в загальноукраїнський національний контекст».

Торік рідний брат В.Німчука Іван Васильович та племінниця Мирослава почали перевозити зі столиці до Ужгорода особисту книгозбірню професора. В УжНУ її впорядкували працівники Наукової бібліотеки та створили

електронний каталог, про що повідомила на відкритті директорка книгозбірні М.Медведь.

Ініціаторка такої бібліотеки — Наталія Венжинович, завідувачка кафедри української мови. Зауважила: «Василь Васильович за своє наукове життя зібрав величезну бібліотеку, що налічує близько п'яти тисяч томів. Заповідав подарувати все Ужгородському національному університетові, який закінчив у 50-их роках».

Крім того, на урочистостях проректор Олександр Сливка мовив: «Кілька разів мав змогу спілкуватися з Василем Німчуком. Це — людина з позитивною енергетикою. Жартував часто. Книжки з його особистої бібліотеки мають неабияку цінність».

Тож тепер напрацюваннями мовознавця можуть користуватися викладачі, студенти — усі, хто цікавиться питаннями української мови, зокрема історії української мови, історії правопису, діалектології тощо. **Мирослава ГАРАЗДІЙ,** «Погляд».

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням: uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues. А з найважливішими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці газети в соціальній мережі «Фейсбук»: www.facebook.com/uzhnu.poglyad.

КРАЩИЙ МАТЕРІАЛ

Кращим матеріалом «Погляду» в #4 (257) редакція визнала «Навчання поміж повідомленнями від чоловіка й батька з фронту...» Тетяни Голяк.

Найрейтинговіший матеріал за кількістю переглядів у фейсбуку — «Вічна пам'ять Герою!» Тетяни Лесюк. Вітаємо авторів!